

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אָרנאָן פֿיר פּאָליטיק, האַנדעל, פֿערקעהר אונד ייִדיש-האַנדעלס־פּאַנעללע אינזערעססען.

פּרענומעראַציע־פּאַנס. פּרייז דעם בלאַטעס זאָסס פֿרייטאָג. בייִלאַגע. פֿיר סעקטעריע־אָנזען:	פֿרענומעראַציע־פּאַנעללע. פּרייז אַללע אָנזען זינד נאַנץ ריינפֿאַך צו אַרדעסטרעך אָן סאַרייִן בוריאַן אָן בודאַפּעסט.	פּרענומעראַציע־פּאַנעללע. פּרייז אַללע אָנזען זינד נאַנץ ריינפֿאַך צו אַרדעסטרעך אָן סאַרייִן בוריאַן אָן בודאַפּעסט.
נאַנצ־אַהרין 8 גולדען, האַלב־אַהרין 4 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען. פֿיר דאָס אָנזען:	נאַנצ־אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.	פּרענומעראַציע־פּאַנעללע. פּרייז אַללע אָנזען זינד נאַנץ ריינפֿאַך צו אַרדעסטרעך אָן סאַרייִן בוריאַן אָן בודאַפּעסט.

בודאַפּעסט מאָנטאָג, כּנ' אַלול ה'תרמ"ז. רעדאַקטע: מ' עהרענשטייל. פֿיערטער יאָהרגאַנג, נומער 106.

זעמלונג פֿון קאַמפּאַט. טיפּף פֿאַר דעם נאַרטיגסטען אַנטלישע אירער מאַיעסאַט אינזערער הולדיונג אַוסדרוק צו פֿערהלען. וויר בעטען צום הערשער דעם הימלעס, ער מאַגע מיט זיינע רודעס. גלאַנצע דאָס געקראַפֿטע הויפּט זיינער מאַיעסאַט אומגען אַלס יענע אירדישע הערשערס, דער זיינע אונטערשטע אָהנע גלוּבענס-אונטערשער דער פֿאַ-טערליכע פֿרואַרע אָן גלייכעס מאַסע טהילהאַט-טיג ווערדען לאַסט. נאָט דער אַללעמאָנע מאַגע זיינע מאַיעסאַט זאָמט דער אַללעמאָנע טען פֿאַ-מיליע צום וואָהלערעגעהן אונזערעם געליכעטען פֿאַ-טערלאַנדעס ביז אָן דיא איסערסטע גרענצע דעם מענשליכען אַלעס אַם לעבען ערהאַלטען.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

זעמלונג פֿון קאַמפּאַט. טיפּף פֿאַר דעם נאַרטיגסטען אַנטלישע אירער מאַיעסאַט אינזערער הולדיונג אַוסדרוק צו פֿערהלען. וויר בעטען צום הערשער דעם הימלעס, ער מאַגע מיט זיינע רודעס. גלאַנצע דאָס געקראַפֿטע הויפּט זיינער מאַיעסאַט אומגען אַלס יענע אירדישע הערשערס, דער זיינע אונטערשטע אָהנע גלוּבענס-אונטערשער דער פֿאַ-טערליכע פֿרואַרע אָן גלייכעס מאַסע טהילהאַט-טיג ווערדען לאַסט. נאָט דער אַללעמאָנע מאַגע זיינע מאַיעסאַט זאָמט דער אַללעמאָנע טען פֿאַ-מיליע צום וואָהלערעגעהן אונזערעם געליכעטען פֿאַ-טערלאַנדעס ביז אָן דיא איסערסטע גרענצע דעם מענשליכען אַלעס אַם לעבען ערהאַלטען.

זעמלונג פֿון קאַמפּאַט. טיפּף פֿאַר דעם נאַרטיגסטען אַנטלישע אירער מאַיעסאַט אינזערער הולדיונג אַוסדרוק צו פֿערהלען. וויר בעטען צום הערשער דעם הימלעס, ער מאַגע מיט זיינע רודעס. גלאַנצע דאָס געקראַפֿטע הויפּט זיינער מאַיעסאַט אומגען אַלס יענע אירדישע הערשערס, דער זיינע אונטערשטע אָהנע גלוּבענס-אונטערשער דער פֿאַ-טערליכע פֿרואַרע אָן גלייכעס מאַסע טהילהאַט-טיג ווערדען לאַסט. נאָט דער אַללעמאָנע מאַגע זיינע מאַיעסאַט זאָמט דער אַללעמאָנע טען פֿאַ-מיליע צום וואָהלערעגעהן אונזערעם געליכעטען פֿאַ-טערלאַנדעס ביז אָן דיא איסערסטע גרענצע דעם מענשליכען אַלעס אַם לעבען ערהאַלטען.

פֿאַר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר. פֿיר דאָס אָנזען:

פֿיר אַהרין 10 גולדען, האַלב־אַהרין 5 גולדען, פֿערטע־אַהרין 3 גולדען 50 קר.

שטאדט: דאך איז דער איינע לאנג אונד קורץ, דער אנדערע דאנקענען קורץ אונד לאנג. — דער ראכבי וואהלטע נון דען לעצטעמען ווען. נאך קור- צער צייט בעפאנד ער זיך וויקלדיך אין דער נאכס- מען נאכה דער שטאדט קאנטע יעדאך טראגט- דעס נישט היינטיגעלאנגען. דא דאריין צייט אונד דאריין העקען איהם דען וועג פֿערשפערטען. ער מוסטע אומקערטען; ער טראג דען קאנבען נאך אן דעזעלבען שטעללע, דעס ער נון פֿארוורפע דא- ריבער מאכטען. דאס ער איהם איינע זאלבען אינ- פֿראקטיקאלען וועג געצייגט! — דער קנאבע ערוי- דערט זאלבעלנד: איך האבע דו ריא זאגליך גע- זאגט, דאס דיעזער וועג וואהל קורץ, טראגטעס אבער לאנג איזט, דא מאן אויף דעמעלבען לויכט ביז צור שטאדט, דאך אין דיעזעלבען הויזן נור אויף לאנגען אומוועגען געלאנגען קאנן! — ראכבי היישע בעוואנדערטע דען גייסטריכען ינגלען; ער קסטע דען קנאבען אויפֿ'ס היישע אינדעס ער שפראך: הייל איך, זאגען איראלעס, איהר זיך אלע קלוג! (ערויבן 63.) ר' יהושע האטטע נאמליך אויס דער גייסטריכען שילדערונג דער בייזען וועג וויך דען קנאבען געלענדט, דאס דער שוין טריגט, דא דער שיינבאר קורצע וועג וויקלדיך אפט לאנג, וואהרענד דער לאנגע מהאמזאלדיך קורץ איזט אונד פֿיהרע צום ציעלע פֿיהרט.

XIII. אלטעס אונדערטע בלייבט אונדערטע. —

דערועלבע תלמוד. לדעהרע ר' יהושע בן חנני, האטטע אין אנדערעסמאל געלעיענהייט פֿאן איינעם ינגען מארבען איינע הארטע בעלעהרונג ענטפונגענעמען צו מיסטען. ער גינג נאמליך הויך אין פֿערטעס פעלע. אין יונגעס מארבען, דאס אין דער נאכהע שטאנד, מאכטע איהן אויפֿמערקזאם, דאס מאן דארט נישט געהען דורפען. ר' יהושע ער- ווידערטע: דער וועג איזט א אבערשען! — דאך דאס מארבען רעפליצירטע משהיג: וועגן דער וועג אויך פֿאקטיש אבערשטען איזט, זאך בעווייזט דיעס נאך נישט, עס האבען איהן עבין געוואלט- מענישען דאנעם גלייכע אבערשען! (ערויבן 35.) דאס הייסט: אין אונדערטע בלייבט אין אונדערטע וועגן עס איך אלט איזט אונד בערויטע פֿאן פֿיעלען ווערעהאלט בענאנגען ווארדען. דאס אלטע קאנן אין אונדערטע ניע אין אין רעכטע אויטאנדערלין. (פֿאקטישע צייטונג פֿאלט.)

דער קאניג אין טשאקאטוהין.

(טעלעגראפיש.)

טשאקאטוהין, 8. סעפטעמבער. אינטער ענטפאלטינג איינעס נאנין אויסערארדענליכען פֿאם- פעס אונד אין אוועקנהייט איינע אונזעהלדיכען מונשענ-מענגע האט היינט דער אינגעל דעס קא- ניגס אנלאסליך דער בעפארשעעהענדען קאוואל- לערע-מאנאיער שטאטמערפֿירען. דאס איינפאכע טשאקאטוהין געביידע וואר היינט דעקארירט אונד שפאן אום האלב 7 אוהר פֿערוואט- מעלטען זיך אן מיטגלעדער דער פֿערשיידענען היער אנוועזענדען דעפוטאציענען אויף דעם פֿער- ראן אונטער וועלבען איך אונזערע גלויבענסגע- לע קאנגלירע ראטהוילעהלעס פֿאן גוטסטמאן, אן לעאפאלד היירשלער, סאמעל שווארץ, אדארף היירש, מאקס פֿאלט צער אונד מעהרערע אנדערע אנוועזענד ווארען. נאך 7 אוהר ערשינען קארדינאל-ערצבישאף מיהאלאוויטש, זאראן דא מיניסטער גראף סע- טעני אונד קאלאמאן בעדעקאוויטש, מיניסטער-אל- ראטה וועקעלאוויטש פֿרינץ קראן אבערסטלייטע- נאנט הייבער אונד ערצבישאף אוישען, דאס מיט- טען דעפוטאציענעס מיטגלעדער ווארען אין פֿרא- טיגע אונד אינארישער נאלא ערשינען. פֿונקט הארב 9 אוהר פֿיהר דער פֿאם דאפֿטוינע-לייטער האפ- ראטה קלודי אונד בערעיעבס-דירעקטאר ר' פֿאן בראס געלייטעטע אבערזאם לאנגע האפען אין דא שטאציען איין נאך בעפאר דער צוג פֿאלגט שטעהן געבליבען שפאנען דער קאניג דער דא אונגארישע ענעראלס-אינפֿאקט-אנגלעקעס האט- טע, פֿאם וואנגן בעריסטע ערצליכטע דען ערצ- הערצאג אוישען נאכה דא קורצע מעלדונג דעם פֿעלדמארשאלל-לייטענאנט פֿרינצען קראן ענטפ- נען אונד גריכטע דא. איינע גראסען הארבקרייז בילדערען, אנוועזענדען, אבערנעשפאן סואסטיש דיעלט הערליך איינע בעריטונגס-אנשפאכע אן

זינע מאיעסטאט. דער קאניג ערווידערטע מיט ווייט- הין פֿערנעהמבארער שייטעס; דאס פֿריינדגעפֿהל. דעס זיא זאבען אויס- הרוק פֿערלעהען, פֿינדעט אהנליכען ווידעהאלל אין מיניעס הערצען. עמפפאנגען זיא מיניע דאנך פֿיר דיעזען הערצליכען עמפפאנג אונד דיעזע בע- גריסונג, איך צווישנלע נישט, דאס איך מינען העיז- נען ווען אויך נור קורצען אויפֿעטהאלט אונטער מינע אנגעעהמען עראינגערונגען ווערע רייהען קאנגען.

דער קאניג רייכטע זאראן דעם קארדינאל מיהאלאוויטש דא האנד אונד שפראך קורצע צייט מיט איהם, בעגריסטע דאנו פֿריינדליכסט דא מיניס- טער גראף סעטשעני אונד בעדעקאוויטש אונד טראט איינע שריטטע פֿאר, אויס קאלאמאן סעלל אנצושפירען, דעם ער עכענפאלט דא האנד רייכטע אונד בעדעקאוויטש, דאס ער זיא פֿאן הייר זעהר ווייט ענטפערנט וואהנען. זינע מאיעסטאט שפראך דאן נאך דא גראפען שטעפאן ערדאוי אונד טאסלא פֿעסעטש, זארווא איינע שריטטע ווייטער געהענד, דען גראפען פֿיל פֿעשטעמיש אן אונד שפיען אהסדאן, פֿאן אונאנטערבראכענען, לעכהאפטען גלעזערופען בעגלייטעס, מיט ערצ- הערצאג אוישען אין דען האפֿוואנגען.

איינע גראסע מענישעמענגע בילדערע פֿאסט דא נאנצע שטרעקע ענטלאנג שפארער, דען קא- ניגליכען צוג מיט אונאנטערבראכענען גלעזערופען בעגלייטער. זינע מאיעסטאט דאנקטע פֿאקטיש-הענר פֿריינדליך גריסענד אונד פֿיהר הויך דא נא- צע שטאדט ביז צו זיינעס אכטייניגע-קווארטירער, דעם זעהר שאנען שלאסעט דעם גראפען אוישען פֿעשטעמיש אן זאל-אוואר, דער קאניג האט היער, אונאנטען איינע העררליכען גראפען פֿאר- קעס, איינע ווידענע בעקועס אונד שפאן איינע- רייכטעס וואהנען.

נאך 9 אוהר קאמען מיטטעלסט עפעראט- ציעס 126 מיטגלעדער צווייער דעפוטאציענען דעם וואראיינע אונד בעללאווארער קאמיטאטעס אינ- טער פֿיהרענע דעם באנוס דאך קווענ-העירעוואר אן איינע אימפאזאנטע דעפוטאציען און וועלכער דאס אונגארישע נאלא-קלייד מיט מעהרערען אויס- פאללערען ביערטרראכטען קאמיטאטירע, אום 10 אוהר בענאב זיך דער קאניג צו פֿוס אן דא אים דארפע געלענענע קליינע קאפעללע אין וועלכער ערצבישאף מיהאלאוויטש איינע ערד- מעסע לאן.

אום 11 אוהר בענאן דער עמפפאנג דער דע- פוטאציענען, ציערסט ווארדען דא דעפוטאציע אונד קאנטערער עמפפאנגען, דער קאניג עהרטע יעדען איינענעלען מיט איינע אנשפאכע. — דאן פאלגטע דא דעפוטאציען דער קאטהאלישען גייסט- ליכקייט אינטער פֿיהרונג דעם ערצבישאפֿס מיהאל- לאוויטש.

הערליך עמפפאנג זינע מאיעסטאט דא מורא- קאצער גייסטליכקייט. דא נאכטע דעפוטאציען (אויס קראציען) ערשינען אונטער פֿיהרונג דעם באנוס גראפען קהענ- הער ערווארין אין גראסער טהייל דער מיט- גלעדער וואר אין אונגארישער נאלא אין טהייל, נאמענליך אויס דער רענצען, אין קלודאמער ביערטרראכטען עס פאלגטע דא 75 גלעדער דע- פוטאציען דעם וואראיינע קאמיטאטעס, זאראן פאלגען דא הונדירטונגס-דעפוטאציענען דעם בעל- לאוואר-קרייטער קאמיטאטעס אונד דער שטאדטע בעללאוואר, קרייטען קאפריניטש אונד אוואניץ, דאזינערע דער לאנדטאנס-אבערזאנעטע טאקס פֿאזענעבן.

צום שלוסע ווארדע דא דעפוטאציען דער טשאקאטוהינער אירע געמינדע אונטער פֿיהרונג דעם געמינדע-פראזעס בענערויקט עמפפאנג- נען; דיעזעלבע בעשטאנד אויס פאלגערען מיט- גלעדערן; דאכעבער אונד אונגאריש, וויצע-פראזעס לודוויג וואללאך, הערמאן קאהן, לעאפאלד היירשמאן אונד אלעקסאנדער האבזינגער, וויצע-פראזעס וואלאק העלט הערליך פאלגענדע אנשפאכע אן זינע מאיעסטאט: איירע מאיעסטאט! אין פֿערידעמונג דער טשאקאטוהינער אירע געמינדע ערשינען וויר פֿאר איירע מאיעסטאט, אום אינזערער אונטערטאנעס- טען הולדונג אונד דער טרייען אנהאלט ביקייט אן

אירע מאיעסטאט אויסרוק צו געבען, וויר זינד איין- ניגע פֿאן יענען הונדערטווענדיגען, דא אונטער דער ווייזען רענערונג איירע מאיעסטאט דא גלייכהייט מיט דען איבריגען בירגערן אונזערעס געלעבענען פֿאטער-לאנדעס ערלאנגען; דאנקערפילטען הער- צענס זינד וויר דיעזער גלאקליכען שפאפונג איירע מאיעסטאט איינגעדענקען, אונד פֿריידיגע בעניטצען וויר דען גליקליכען אנלאס צור ערקלארונג דעס פֿאטער- דאס וויר מיט דען איבריגען בירגערן דעם פֿאטער- לאנדעס נישט אלליין בעצילדיך דער רעכטע זאך- דערן אויך אין דער היינטיגעספאללען אפפערזייל- לעקייט פֿיר משה אונד אפפערזיילען גלייכע- שטעללט זינד אונד זיין וואללען, גאטט ערהאלטע איירע מאיעסטאט נאך לאנגע!

זינע מאיעסטאט דאנקטע פֿיר דען אויס- הרוק דער טרייען אנהאלטליכקייט, וועלכע דא גלויבענע-דענאפען דער דעפוטאציען צו אללען ציי- טען בעוועזען האבען, אונד פֿערויבערטע דיעזעלבען זיינעס פֿארטוואהרענדען קאנגלירען שומצעס אונד וויינער גנאדע.

ראכבינער שווארץ ערטהיילטע זאראן אין העכרעשע אונד אונגארישער שפראכע זינען מאיעסטאט דען זענען. היימיש וואר דער עמפפאנג דער דעפוטאציען. נען בענעריגט אונד דער קאניג צאך זיך אין דא איין- געדען פֿארטעמענט צוריק.

לאפטא-ציעהונג פֿאם 7. סעפטעמבער 1867
ב ר י נ : 78 84 86 34 83

וויכטיג פֿיר רעזאליענ-פֿאכטער.
רום, סילוואויטש, טרעבער, לאנער, בראנאוויץ, ליכארע אונד אלע גייסטליכע געמיינדע ערצייגט מאן אויף קאלטעס וועגע אהנע אפפארטע מיט פֿיר- נעס פֿראיארישען עסענצען אונד אפפערזייען זענען אויטווא-
Arnold Watterich, Budapest,
VII., Tabaksgasse Nr. 1, „Huszárház“ vis-à-vis dem israelitischen Tempel.

מאניפולאציענ-ביכער אונד טרייליסען אין אללען שפראכען גראטס! עמפפעהלע פֿעריער: ווערמטה-עסענין, עמיטיווערונגס-פֿולווער, ווייג-קלאר-פולווער, גליצערין, הויזענ-בלאזע אונד מיטטעל-גענען אללע ווייג-קראקחייטען.
7-10

דא ספֿים האנדלונג פֿאן
B. Stammberger in Miskolez (Ungarn)
עמפפעהלט איהר וויכטיגקייטעס לאנער פֿאן ספֿים היימיש ווייטע, ספֿיר תורה, תפֿילין, מוזהר ספֿים ספֿים נאכטעס פֿעהלערדיגע שפֿירט פֿאן 3 ביז 8 נולד 50 קר, מחזורים 2 ספֿירען עלענאנט אונד שפראך נעבנינען, מיט ווישער אדער ווישער איבער-עפצונג 4 נולד, מחזורים 5 ספֿירען 3 ביז 40 קר, מחזורים 4 ספֿירען 2 נולד 50 קר, מחזורים 2 ספֿיר-לייג 2 נולד, אין איינעס כבוד פֿאן ראש השנה ויס ספֿיר 1 נולד 20 קר, מחזורים 3 ספֿירען איבער-עפצונג 2 נולד 25 קר, מחזורים 2 ספֿירען מיט ספֿיר לוי, בית לוי, מעשה אירי, אונד איבערעפצונגען לעדער נעבנינען 2 נולד 50 קר, מחזורים 2 באנדע-אדער איבערעפצונגען 60 קר, מחזורים 3 ספֿירען טא-שנע-פֿאטעס 50 קר, אין 2 באנדע פֿיר ראש השנה ויס כבוד 35 קרייער, — גראסע לאנער פֿאן יא-יאפאלער אונד קאלאסעאני 11 גייסטער שפֿיר-שפֿיר-יאפאל-ספֿירען פֿאן 4, 6, 7, 8, 9 ביז 12 נולדען כבוד ספֿירען, צדאקל, ציצית, פֿיינסע זיידע-ספֿירען פֿאן 6, 7, 8, 9 ביז 10 נולד, עכטע גאלד-אונד דלבע-באטשן פֿאן 3, 4, 5, 6 ביז 8 נולד, פֿיר עכט וויר באיאנאריש, געבעט-ביכער אין סאסטע-זיידע אדער עלעבונג נעבנינען פֿאן 2 ביז 6 נולד, לה-חסות ארזונים, לולבן ויהודים דירעקט אויס עכט-טער קוועללע אין גראסער אויסוואהל צו דען ביליגס-טען פֿייניק, ויס כבוד-קאפעס אויס ווייטער זיידע-אפאלט, מיט נאלד, אדער זילבער-באנדע 1 נולד 50 קר, מענה לשון, לקוטי צבי, שדרי ציון, כליחות, תהוות אין גראסער אויסוואהל, גראסעס פֿאן ראסטרויטען געשאפטס, ביכערן שרייבערזייטען עלעמענטאר אונד נייטאוואל שולביכער, בעשעל-לונגען נענען נאכאמטע ווערען שנעללעכעס געו- אויסגעפֿירט, נישט קאנוועניענעס וויר אהנע אונ- שפאנד צוריקגעקאמטען.
5-6

ליטען, גענוג אבער, גינג איך צו זיינעם צעלטע מיט איינעם גרויבענסגעאָסטען, הערן וו' דער ליטענאנט אין אויגעזעענע שטאבע וואר, אונד פֿעראינט מיט זיינעם פֿאַטערען געפֿאַהרען, דער איהן אין איינע מילת אנהילט האטטע, טרעגן וויר דען לייכנאם אויף אונזערען שלטערן אונד בענרובען איהן טרוי- ריג אין איינע זאנר-גרוסען דיא פֿאַן צווייא סודאנעזען פֿאַרהער געראבען וואָרדען, דער טאג גינג איבער דער ווייטען אונד טרויריגען וויסע צו גייע, לאנג- זאם בעדעקטע דער שוויגערדיגע אונד טרויעריגע שאטטען דיא אומגעבענדען היגעל אונד אויך דען נייע היגעל דען וויר אויף דעם גראבע פֿאַן מיווא ערריכטעטען, אימקע, אינזאמעס גראב!

* (ש א ד ע ס פ א ל ל) געסטערן איזט היער דער הויך זיינע סאָלדיטאט אונד קאָראקטער-ריי- טען אין אללען קרייזען האָבענאכטעטע רויה-ווא- רענהאלדער, הער ווילהעלם גרינגהוט (פירמא וו' אונד ב' גרויס) געשאַפֿען, נאך דער פֿרי- הערען אנטרונג דעם פֿערבליכען איבערנאב זיין ברויזער, הער פֿ' גרינגהוט דעם פֿאַרשטאנ- דע דעם איזראעלישען קנאבענ-וואונדנהויטען אי- נע שפֿאַטונג (קין קומת) פֿאַן 1000 גילדען אונד דעם פֿאַרשטאנדע דער קולטוס-געמיינדע פֿיר וואָהל- טהאטטיקייט-אנשטאטען 1750 גילדען.

(דיא ברידער טויסאָ פֿאַר איה- רען וואהלערן) געסטערן האט גראף לורויג טויסאָ אין סענעדן זיינע רעכענשאפטס-בעריכט בעהאלטען, דער מיט בעניטעטעס בייפאלל איי- גענאָמען וואירדען, ער היילט דיא פֿערזוכערונג דעם איזראעלישען בען פֿערטויעטען זינער ווא- לער, - מינסטער- פֿאַזרעט טויסאָ ווירד אים 20. דיענעס אין גראָסוואַרדיין פֿאַר זיינען וואהלער ערשיינען צו זיינעם עמפֿאנגע ווערדען גראָסא- טיגע פֿאַרבערייטונגען געשאַפֿען.

* (פֿייער, פֿייער!) דיעזער שרייא ער- טאָטע געסטערן נאכט אין אלפֿאַקען, עס בראַנטע דאס דאך דער וועלט- בעקאנטע בלו-הרוקווארענ- פֿאַבריק פֿאַן סאמיעל פֿ' גאָלדבערגער עט זאָהנע גליקליכער וויזע איבייטעטען דיא פֿערשע- הענע פֿיערווערדען מיט זאלבער אנשטערענונג, דאס דער בראַנד געלאַשט וואירדען, העז ער דיא געפֿאַהרעטען אַנדערען פֿאַבריקס-געבוינע עירגי- פֿען האטטע.

* (גאָסע בראַנדע) דיא בעוואָהער דער שטאָרט לאַשאַני הויכלעכען צור צייט שרעק- ליכע טאָנע אונד נאכטע, עס איזט אין דראָהרעך פֿענדיגען וואָרדען וועלכער מיטטהילט, דאס לאַ- שאַני ב'ן צום 15. דיענעס מאַנאטש צו שטע אונד אישע פֿעריבאנט זיין ווירד, דיא מאָז עס מיט קיי- גער לערען דראָהונג צו טוהן האט, איזט בערייט

צור געניגע ערוועזען, אים פֿערלויבט דער לעצטען 36 שוונערען ערפֿאָנטע צעהנמאל דיא שטורמגלאַקע, דען עכעזאָ אַפֿט וואירדע פֿאַן רוכלאָזער האַנד פֿייער געלעגט, צוערשט בראַנטעטע און דער ציינער- נאכטע אין הויז נאב, דאן אין איינ-מאנאצין, דא- רות ווערדע אין גאבאראווס, קוים אורדע דיענע בראַנדע געלאַשט אים דער שרעקענדיגע פֿעראַנ- טע: „דאס שאַרטשע שפֿאַטאל ברענגט.“ דיא פֿיערוועהר איבייטעטע מיט איבערענשליכער אַנ- שטערעניג אונד עס געלאנג דאס קראַנקעהויז צו רעטטען, שאטט דער ראַסט אבער האַררטע דער פֿיערוועהר איינע נייע גאלפֿאַפֿאַרט נאך דעם בע-אכטבאָרטען אפֿאַטאלוואַ וואָעלכסט פֿיער גע- טרויע-טרייסען דעם בראַנטע פֿראַנאָ ליב- טערלאַה בראַנטען, אויף דעם ריקווענע פֿאַן אפֿאַט- פֿאלוואַ מוסע ביא צווייא מיטשלערווילע און בראַנד געשעקטען הייזערן אַם ענדע דער שטאָרט לאַ- שאַני דאס הייזענדיגע ווערדע פֿערוכט ווערדען, היער אַזע ערפֿאַל, דען אין אַ בידען הייזער בראַנ- טען ביז אויף דען גרויז ניעדער, דאסזעלבע שיק- זאל עראַיטע צווייא אַנדערע הייזער אויף דעם פֿריכטפֿאַטע, אויך דיא פֿאַבריק דעם בלופֿאַר- בערס בולאָווס קיי איזט אין בראַנד געשעקט וואָרדען, קאַנטע דערדאך גערעטעט ווערדען, פֿיער דארויף בראַנד אין דער קענעדער-נאכטע פֿיער אויס, דיא געפֿאַלקערונג איזט אין אונדערליכער אַנטאָם בעזאָנדעס וויל דאס אין לאַשאַני גארני- זאָרערנע אינפֿאַנטעריע-רעגמענט צור צייט אין קאָשוו ביא דען וואַפֿענ-איבונגען איזט, עס האט זיך איז רעטטענדיגע קאַמיטע קאַנטשטאָרט, דאס גלויבציגט איינע ברינגעוואַכע אַרגאניזירטע דערען מיטגלידער טאג אונד נאכט וואכע האלטען, ביר- גערמיסטער פֿאַקאָר ג' האט זאָגליך נאך קא- שווי טעלעגראַפֿיש אונד אים 300 מאַן מיליטאַר געבעטען, דיא פֿאַרשטאָט זיינע דל אַם זעע וואירדע עס 9. דיענעס פֿאַן איינעם עינטזענליכען בראַנדאוועגליכע הייזענדיגע, דער נאכטשטאנ-אויס- געבאָכענע בראַנד פֿערניכטעטען, הויך איינען שטורם בעניטעטעס, מעהר אַלס דיא האַלפטע ניעדערעלס, צווייא מענישע-לעכען גינגען צוטרע- פֿאַללענדילעטע שיינען וואירדען איינגעלאַשט; פֿיעלע ריזער, באַהערלער אונד שטאָטשטאַנע פֿיערע גינגען צוטרענדיגע דער פֿאַרשטאָט, דיא ליה- הערשאַפט אונד שאַנדארמערע רעטטעטען צאָהל- הייכע פֿיערוואַקען, פֿיעלע מענטשען זינד אַבראָלאַן, - מאַן שרייבט אויס ניטראַ: א. 4. דיענעס מאַ- נאט נאכטם בראַנטע עס אים דראַפֿע שאַרלוסקאַ, וואַ איינעם ביערגהויזער פֿעריכטעטע וואירדען; טאגס דארויף פֿעריבאנטען אין איזבענע מעהרע- רע הייזער אונד פֿריכטפֿאַרראַטען, אין דער נאכט

האטטע אונד דענזעלכען דארויף צוריקצעהען וואָלעטע, שיען עס איהר, אַלס אָב זיך דיא ליפֿטען דעם גרויזעס בע- ווענטען, דיענע בענעקונע פֿעילעטע זיא מיט לעכטאפֿטער פֿריידע, אונד זיא נאב איהם דעסחאלב שגעלל איינען צוויי- טען לאַפֿעלע, דען ער מיט איינער מערקליכען בעווענונג דער קעהלע פֿעלעט.

בעכנער פֿאַר האַפֿענונג פֿוהר דאס מאַרצען מיט דעם איינעכען פֿאַן פֿלייש-ביריע פֿאַרט, וואַהרענר זיא מיט אַנטשליכען בליק יעדען צו און דעם נעיוכטע דעם אלטען בעקאָלשטעטע.

פֿאַסצליך שיען איין קראַטשפֿאַפֿטען צוקען דיא גליעדער דעם קראַנקען צו ערנירען; ער רעקטע זיך אויס אונד בלייבט בעווענונגסלאָז ליגען; זעלבסט זיינע אַטהע- ציענע שיענען זיך פֿערילאַזען צו האַכען.

צעציליע שרעק ביא דיענעס אַנבליק וואַ העשטי אונד וואַ שמערצליך אויף, דאס שמעקלעלע אונד זיינע מוסטער זעהר ערשרעקט עמפֿאַרשטראַנגען אונד זיך דעם בענטע געהעישען!

דאס מאַרצען לאַג מיט דעם קאַפֿע אויף דער ברוסט איהרעס אָנקעל, אונד שלוכצעט לויט, וואַהרענר איהרע הייסען מהראַנגען זיינען האלו בענטעטען, דאביא שפּראַך זיא הערצ-צעררייסערדע וואָרטע דעם נראַסט אונד דער שטערען, ויסע וואָרטע דער ליגענע אונד צאַרעליכקייט, אונד קיסטע די קאלטען רעכען אַלסען, דעסען פֿאַר זיא בעשווערעטע.

אבער באלד דארויף ענטפֿוהר איהרע כיוסם איין צווייטער שרייא: איין שרייא דער איבערראַשונג אונד דער פֿריידע דען אָנקעל שמען בעווענטע דיא ליפֿטען אונד

פֿאַם 7. אויף דען 8. דיענעס מאַנאטש וואירדע דיא נעמיידע מאַשאַנאָק אין רויב דער פֿלאַמען, 60 הייזער, נאָהעצו דאס גאַנצע דראַף, זינד פֿערבראַנט. צור זעלכען צייט זאָה מאַן פֿאַן היער אויס גראָס- עמאָקע אונד משעדי אין פֿלאַמען שעהען; איז ערסטערע אַרטע פֿאַנאָמען אַכט הייזער, דיא פֿומ- סער-פֿאַרראַטע דעם יודישען פֿאַכטערס זיינער צור דאס אַבערראַשענע נעמיריע דעם פֿאַכטערס שיטן, אין לעצטערעם איינע גראָסע אַנצאָהל פֿאַן ביערהייזערן, - אין וועספֿירס איזט געסטערן צום צווייטען מאלע פֿיער אויסגעבראַכען, אום האַלב 11 אואַר שרעקטע דיא שטורמגלאַקע דיא זאָבען צור רוהע גענאָמענע; בעוואָהער-שפֿאַט דער שווער היימענוכטען שטאָרט וויעדער פֿאַם לאַנדער אויף. אַללעס אייטע אויף דיא שטראַסע אונד ליעף, דעם פֿיערשיין נאך, אין דיא גערענטשער-נאכטע, וואַ- זעלבסט דאס הויז דעם אַמסטרענערס, יאָהאַנן גאַמבאָש בראַנטע, דיענעס הויז וואר ניכט מעהר צו רעטטען אונד דיא פֿעפֿאַהר פֿיר דיא נאכ- באַרשאַפט דעזעלכען אומזאָ גראָסער, אַלס זאַמטערן ליכע הייזער דער גענאָמען נאכטע מיט שטראַה נעדרעקט זינד, דען אויפֿפֿאַפֿערדען בעמיהונגען דער פֿיערוועהר אונד דעם אויסגעריקטען מיליטאַרס איזט עס צו דאַנקען, דאס דאס אונגליק ניכט צום צוויי- טען מאלע ניאָס געוואָרדען, אַללע אַנצייכען וויזען דארויף הוי, דאס דער בראַנד דיעסמאל געלעגט וואָרדען זיא, אין דען אייטערען שאַדהיילען זאָל- לען אין פֿאַאר ביערעס געפֿונדען וואָרדען זיין וועל- כע דיא דראָהונג ענשאַלסטען, דאס מאַן דיא שטאָרט ווערעטען הויך פֿיער פֿעריכטען וואָלעט, אין פֿאַל- גע דעסעסן הערדער שרעקליכע ערביטערונג, אונד גראָסע פֿריכט אונטער דער בעפֿאַלקערונג, מעהרערע פֿעראַכטענע אינדוידוען וואירדען פֿער- האַפֿטעט.

* (שטאָטיס שיעס) אין וואַרשאַ ליי- בען דער נייעסען צאָהלונג 150,558 יודען, פֿאַן וועלכען 15,000 ווייבליכע מעהר זינד אַלס דיא מאַנגליכען.

* (אונטער פֿאַלשעס נאָמען גע- טרויט) דער מאַנאָרער איינוואַהנער פֿעליקס לאַווי דעזערטרעטע אים איהרע 1885 פֿאַם מילי- טאַר, ער גינג נאך פֿלאַוואַניען אונד היילט זיך דאָרט אונטער דעם נאָמען אלבערט פֿי שער אויף, אונ- טער דיענעס נאָמען ליעס ער זיך מיט איינעם מאַר- כע, נאכטעם ווילאָנאָ קייט מעלבערג, טרויען, לאָוו וואירדע וועגען דעזערצאָן איינגעלאַגען, נאך איבערשטאָנדענע ווענערען שראַפֿע ווענערעס ער זיך און דען מאַנאָרער ראַכטיגע מיט דער בוסטע, און פֿאַן זיינער פֿרויא צו שיינען, און דיא פֿרויא פֿער- לאַנגטע דיא שיינונג, וועסחאלב דער ראַכטיגער דיא

אַפֿענטע אונד שלאָס דען מונד, אַלס אָב זיין קאַפֿיער מעכאַניש זיינע נאָהונג פֿאַרדערטע.

צעציליע שטראַנג אויף אונד רייכע איהם מיט פֿיע- בערהאפֿטען בעווענונגען צווייא אָדער דרייא לאַפֿעל פֿלייש- ביריע; אונד וואַהשינגליך ווירדע זיא אין איהרע פֿריידע איהם דען אינזאָהל דער נאָמען שיסעל איינגעבענען אַט- בען, וועגן זיא ניכט געשריכטע האַטטע, דעם וויללען דעם אַרצשעס צו-וויעדען צו האַנעלען.

דעסחאלב לענטע זיא יעצט דען לאַפֿעל ביזויט, גיינטע איהר הויפט איבער דאס נעיוכט דעם גרויזעס אונד וועטע צו ערפֿאַרשען, וועלכען ערפֿאַל דיא נייע נאָהונג אויף איהן אויסאיינען ווערדע.

דיא אַפֿענטע מיט איינעם מאלע דער אלשע דיא איינען אונד בליקטע פֿערוואַונדערט אין דאס נעיוכט זיינער ניכטע, וועלכע דיא פֿריידע פֿאַסט שפּראַכלאָז מאכט.

„אָנקעל, פֿאַסער, דיא לעכטס? וואַ, מיין גאַט אַך דאַנקע דו!“ וואַסער דיא אַנציינען וואָרט, דיא זיא מיט האַלב אונטערדריקטע שטימע הערפֿאַצוברינגען אים שטאַנדע וואַר.

דער קראַנקע שלאָס וויעדער דיא איינען אונד בלייב איינע צייט לאַנג אין פֿאַללשטער בעווענונגסלאָזיקייט ליגען, הייזער ריכטעטע ער אויסע נייע דען בליק אויף דיא מאַר- כען אונד זאָה זיא לאַנגע אונד פֿערוואַונדערט אַן, אַלס אַלס ער זיך עראַינען וואָללע, ווער זיא זיא, פֿאַסט אינבעמערקט בעווענטען זיך זיינע אימע, לאַנגזאַם לענטע ער זיא אום איה- רען האַלו, צאָ איהר הויפט צו זיך ניעדער אונד קיסטע דיא וואַהרענר ער מיט פֿאַסט אונגאַר-באַרשע שטימע וואַנטע: (פֿאַרשטעצונג פֿאַלנט)

וויינטע, יע נאכדעם דער קראַנקע אין ווהע פֿעריעל אָדער זיינע אַטהעציענע דייליכער וואירדען.

עס וואַר צעציליע, דיא זייט איינער שטונדע איינע פֿלוש שטילער טהראַנגע פֿענאָסטען האַטטע אונד, בינא- הע ערשאַפֿט פֿאַן ליידען, איהרען אלשען אָנקעל הויך איהרע קיסטע און לעבען צוריקצורופֿען וועטע.

מיט שטאַנד אין דעם קאַפֿענער דעם בענטעס אונד שיען יעדען אונגעבליק בערייט, צעציליען אין דער פֿיראָנגע פֿיר דען שטערבענדען גרויז צו אונטערשיטטען.

ווייטעהן אין איינער עקע דעם ציטערס וויינטען שמעקלעלע אונד זיינע מוסטער אינד ריכטעטען מיט גע- פֿאַלשעטע ען האַנדען איין שטיללעס אונד איינעס גע- בעט צו נאָסט.

דער ראַכטיגער וואַר בערייט ביא דעם קראַנקען געווענען; דער אַרצע וואַר עכענפֿאַללס גערופען וואָרדען אונד האַטטע וואָפֿאַרט עקאָנטע, דאס דער גרויז פֿאַן הוי- גער ערשאַפֿט וואַר, ער האַטטע דעסחאלב פֿעראַנדעט, דאס מאַן איהם מיט איינעם לאַפֿעל עטוואַס פֿליישביריע, אונד גענעלמאַסיט איינע אַרצענייאַ אינפֿאַלסען, דיא ער צו דיענעס צועק פֿערשריעכען האַטטע, דיא שיסעל אונד דאס פֿלאַשען, דיא פֿאַר דעם בענטע שטאַנדען, ענטהעל- טען דיא גענאָמען ביינען היילמישעל.

צעציליע האַטטע איהרעס אָנקעל בערייט פֿיעלע לאַפֿעל פֿליישביריע פֿאַרזיכט אין דען מונד געבראַכט אונד גלויבטע דער בעמערקען, דאס איהם דעם נוש מהאט אונד ער דיא קראַטשען פֿיליסטיקייט אַלמאַהליך מיט אימ- סער גראָסערעם בעהאנען איינזאָהם.

אַלס זיא איהם נון וויעדער איינען לאַפֿעל נעייכט

בעסטען דער פאמיליע און אהרען מיר און זיין אהל בע-
 קאנטען דעלעזונ אונד ביטע זיא אין ווארמער
 פריינדשאפט, נעהמען זיא דען ארמען מאן אין אונ-
 מערזוכונג, אונד וועגן עס מאַנלך אים - זיא דיעס
 אויך דורך איינע אַפּעראַציע - געבען איר איהם
 דאס קאָסטבארע אויגעלעבט וועדער, אונד מיט
 דיעזעס דאס לעבען... איהנען געשאצטער פריינד,
 דער זיא אלס שאַכטע ענדלעכע פריינד פריינד וויס-
 סענשאפט דאס וואהלטהן אן לידערען זאָ גוט
 קענען איר זאָ אַפּט געניצען, ברובע איר דאך
 נישט מער צו זאגען, נאָכט זינעט זיא! מיט דער
 הערעליכסטען האָבאָכונג איר טרייער פריינד,
 דע אַ פּ ע ר ע נ י .

* (איינע נייע סינאגאגע) דאס דעה-
 פאר סימאן אונד צעציליע שפיטצער אין מא-
 לאצקא האבען 30,000 גולדען צום בויא איינער סי-
 נאגאגע געשטופטעט, דיא 400 פערזאנען פאסטען
 קאנן, דער גרונד שייך איזט אס, 11 מאַרץ דיעזעס
 יאהרעס געלעגט ווארדען אונד שאן אס, 13 דיעזעס
 מאנאט פֿונדעט זיא שטוישטינג פֿערליכקייט אונד
 איינוווינענע שטאטט.

* (איינע מענטשענפֿריינד) דאס וואָ-
 בענבלאט אין ביישווילער (עלזאס) בריינגט
 איינע בעקאנטמאכענע דעס הערן פֿאַהרערס
 גרייט, דעס אינאחאטט; דאס איהם דיא פאמי-
 ליע דעס בייס באדען פֿעראוויקטען פֿאַבֿיקאנ-
 מען ערנסט אונד נאך דעסען איינעהאנדל
 ניעדערגעשריבענען אַהרענגען 8000 מאַרק א-
 בערשיקט האט, וואָפֿאן 1000 מאַרק דען פֿאַטעס-
 מאנטשינג, 500 מאַרק דען קאפּאָלע שיק, 1000 מאַרק
 דען איראקעטישען ארמען איר 500 מאַרק דעס
 פֿערוואַנגענע פֿעראַיין צו פֿערטהילען זינד, הערר
 ערנסט וואר פֿאַטעסמאנט, - הייער צו לאנדע
 האבען וויר קיין אַהרליכעס ביישפּעל צו פֿערייכענען.

* (דיא שטיבען ענגען אינגארן)
 דיא נאכריכט דאס דיא געמיידע פֿערטענגען פֿאַן
 טרעביטש איינע בעשלוס פֿאַטעס האבען דיא אונ-
 גארשיקן באַדענ-פֿאַרקוטע שטאָרק צו בעשטייערן,
 (וואס וויר אויך מיטגעהילט האבען) איזט פֿאַס
 ביינעמיסטער אלס איינע איררעך בעצייכענע
 וואָרדען, דא אבער טעכע שע בלאטטער דיא גע-
 מיינדען אין מאַהרען איהפֿאַרדען, דיעזע מאכענ-
 געל אבערען נאכצואהמען אים דען אינגארן
 „פֿרייעל פֿאַר דיא פֿיסע צו ווערפֿען, האט דיא עס-
 טערהויבשע רעגירונג אין איינער אן דיא אונגאַר-
 שע רעגירונג געריכטעטען צושריפט ערקלאָרען,
 דאס דיא אין מאַנכען שטעטישען קרייזען געגען
 דיא אונגאַרשיקען פֿאַרקוטע איינעליכע אנט-
 ציאן אויף דאס ענטשיידענעסע מיטבלינג, דאס
 זיא אין דער בעשטייערונג דער פֿאַרקוטע דעס אונ-
 זיא

דערען שטאטטעס דער מאַנאכיע דיא פֿערלעטענע
 דעס צאלל- אונד האנדעלס-בנדיסעס ערליקען
 ווירדע אונד דאס דאס דעס גרוינדע דען שטאטט-
 האלטער פֿאַן מאַהרען אונגווערען האבען צו ער-
 פֿאַרשיקן אָב דיא שאַרעט שטעטישע דיא בעשטייע-
 רונג דער אונגאַרשען מאַהר-פֿאַרקוטע אונד דעס
 אונגאַרשיקען פֿאַטעס-פֿיערעס בעשלאסענע האבען
 וועגן דיעס דער פֿאַלל זיא, האבען ער דען בעשלוס
 צו אונגולדערען אונד מיט זינעס נאגען איינפֿלוסע
 אַללגעמיין דאָהן צו ווירקען, דאמט אַהרליכע בע-
 שליסע פֿערהינדערט וועדערען - דיא צעלייטהא-
 נישע רעגירונג אונד בעללמ זיך אָמט, ווא דיעס
 אַבֿירענעס נישט אנדערעס פֿאַראויסצוצעצען געווע-
 זיך אויף דען קאַרעקטען שאַנדיפֿונקט דעס בע-
 שטעהענדען פֿערהאַנגעס.

* (אונגרוהען אין אירלאַנד) אס, 9
 דיעזעס וואר דער אירישע דעפוטירטע אָ-בייען פֿאַר
 דען פֿיערענע-ריכטער געלאדען ווילער דיא פֿאַב-
 טער צום וועררעכטער אַהרענגען איינפֿלוסען
 אָ-ברען ערשיקען נישט, דער ריכטער ערליכע דא-
 הער איינען האַפט-בעפֿעהל, דאָריבער ענטשטאנד
 גראַפע עררענינג אונד ווארדען אין בעשטינג אב-
 געהאלטען, אים דעס אונגוללען דער בעפֿאַלקערונג
 אַבֿיער דיא פֿאַרנעהען דער רעגירונג איינפֿלוסען
 געבען, אס פֿאַרצייטאונגען וועלכע דיא שטענאָ-
 גראַפען דעס סענטינגס אומבאַקען, ווארדען מיט
 שטאַק-שלאגען אונד שטיינערפֿען מיטאנדערעלעט,
 מעהרערע אַנגעטען ווארדען שווער פֿערלעטעט,
 דאָריף דעפֿאַלגעט דער בעפֿעהל אן דיא פֿאַרצייטא-
 דיא שום-אפֿפּע צו געבויען, וואָדורך צווייא פֿער-
 זאגען געשטאַרבעט ווארדען.

* (דיא טירקישע איזראעליטיענע-
 געמיינדע אין וויען) דיא טירקישען וויען
 האבען און וויען זייט לאנגע שאן איינע געמיידע
 געבויעטע אונד בעזונדערער פֿערוועלענע גענאָס-
 סען, עס געהאָרען איהר זעהר איינעווענדע פֿאַמ-
 ליען אן ווא רוסאָ אַנטסיס, בענווענטס אונד אַמ-
 דערע, דיא געמינדע האט נון איינע נייע פֿאַכט-
 פֿאַלע סינאגאגע ערבוים דיא צו דען זעהענשויער-
 טהאט געבויען ווענעס געהאָרען ווירר, דער בויא
 האט אָבען איינע קופֿפֿעל אונד ציינט אים
 איינגען איינע גראַפען געמיינדע אן מאַראַק
 אונד פֿערגאַלדונגען איזט מיט נאָכ-בעליבונג אונד
 לופֿט-הייצען פֿערוועקען, הערר מאַראַק מרוסאָ אָ-
 דער פֿאַזעס דער געמיידע האט נישט גיר זעהר
 בערייטענע בייטראַגען זאָרדען איר פֿיעל צייט גע-
 אַפֿפּערט, אירעס ער דען בויא שטעטס בעאויפֿ-
 זוכטיגעט, - אס, 15 דיעזעס פֿונדעט דיא הכותב
 הכת שטאטט.

* (איינע יידישעס גראב אין דער

נובישען ווייסע) פֿאַפּעסאַר זעליקאָ-
 וויטש ערצאהלט דיא פֿאַלגענדע ענטשטעהונג
 איינעס איינזאמען גראבעס: אים יאהרע 1885 וואר
 איר הויפֿפֿאַרלעטעטער פֿיר דיא אַראַבישען אונד
 נומירישען פֿאַכען בייס גענעראל שטאבע דער
 בייטישען שרופֿעס, דיא אס סוראָ געגען דער
 מאַהר אַפֿטיררען, - דרייא טאנעטאַרשע פֿאַן
 באַרטיס, דער רעזידענץ דעס מאַהר אַדע דעס
 פֿאַלשען פֿאַפּעטען, ליענט אין קליינעס דאָרף
 פֿעריבאַרען אין דעס ברענגענערען זאנד אונד ווייט
 ענטפֿערנט פֿאַן גיל, עס איזט דיעס דאס דאָרף
 אבוי-קלאָה, וואָ דיא ענגלישע ארמעע אונטער
 דעס קאַפּטאַנד דעס פֿערישאַרבענען גענעראל-
 סטעוואַרט קויס איינע פֿאַללשאַמאַרנען פֿערייכ-
 טונג ענטשונג, נון פֿערייכער לעוער, פֿאַלגע מיר
 אויס מיינעס צעלטע אונד שווא איה אַיינע מורר-
 גע פֿאַפּעסאַר, דיא אים דרייא מאַנעו-בע-
 שעהט, אויף איינער אלטען האַלצערען באהער
 טראגען און אויף אהרען שלעפֿטען איינע לייכטאס,
 דער מיט איינעס טלית בעדעקט איזט, הינטער דיע-
 זעס טרויערצוגע איזט נישטס אלס דאס שרעקליכע
 שווינגען דער איינזאמען וויררטיס, אלס איר מיט אונ-
 זערעס שטאבע אין אבוי-קלאָה אַנלאַנגע, פֿאַנד
 איר דאָרט צווייא יידישע קיפּליטע, דיא פֿאַן קאַרפֿ-
 מיט האַנדעלס-געראַטען מיט דער ארמעע גע-
 קאַמען ווארען, עס וואר דער ערשטע מאַג פֿאַח,
 איר זאס אז דער סהר מיינעס צעלטעס, אלס איר
 איינע סודאנען בעמערקטע, דער נאך יעמאַדעס
 איינשוועט, "וואס ווישען זיא?" - פֿאַטען איר
 איהן, "זינד זיא דער אַרעט, פֿאַשא?" - נון,
 אבער זאנט גיר, ווער איר נאך איהם זאנדעט?" -
 "איר ביז דער דענער פֿאַן צווייא קיפּליטע וועל-
 כע אין יענעס הונקלען צעלטע לאנערן; פֿערגאַנ-
 גענע נאכט ערקראַנקטע דער איינע מיינער הער-
 רען זיך אונד עס מוזא (סחה), דאס אַרדיר (דורכ-
 פֿאַלל) נאכט ער שטויבט פֿאַסט" - דא דיא וואיס,
 מיט ווען דער דענער מיינעס, גינג איר מיט דער
 יאָהנאן פֿאַן אונזערע שטאבע צו דעס צעלטע
 דעס ארמען מאַנעס, עס וואר לידער צו שפּאַט,
 בעפֿאַר מוזא זיינען לעטצען אטהעס אויסהויכעט,
 באַט ער מיך אויף גריכעיש זיינער הימאַטעס-
 פֿאַכט, איהם איינען דיעזעס צו לייסען - אלס
 איינע חסד של אמת, ווא ער זאנטע ווייטע ער
 פֿאַן זיינעס געפֿאַהרען איר מיר בענראַכען צו
 ווערדען, אָדער פֿאַן אירגונד יעמאַד ירישען גלוי-
 בענעס, וועגן איינער און אונזערעס רעגירעטע זיך
 בעפֿערטעט, "איר וויל עס גערן סהין" וואר מיינע
 אנטוואַרט אן דען שטעריבענערען מאַנן, נאכדעס איר
 איינע וואָרטע דעס פֿאַפּעטע אונד דער פֿיערענעס
 צו איהם געשפּראַכען האַטעט, נאכדעס ער איינע-

אונד אלס סאָדער זאָללס איהר פֿאַר איינעס נאָכט ער-
 שינגען דער עס ווייס, וועלכער האַללישע באַווענינגס
 איהר וויר!
 נאָכעל שטאַנד הינטער דער סהר ווא פֿערישיינט
 אונד זאח דורך דאס שליסעל-לאָך, ווא דיא ווישווע זיך
 מיט דעס ליכט געשטענעט, אלס דער לעטצע שייך דער
 לאפּע פֿערישוואַרען וואר, שיינע אין גלאַסליכער שרייא
 אויס זיינער ברוסט אויף; ווא אין לייכטאס זאנן ער צו-
 זאסטען, אונד פֿאַלטייערד האַללשע ווין קאַפּער פֿאַן דען
 שופֿען דער סרעפּע אויף דען פֿוסבאָדען דעס קעל-
 לערס הַנאָב,
 דאס ערסטע מאַינעליכע פֿיעל מיט בלויעס שייך אין
 דאס ציסטער, וואָ נאָכעל זיינען סאָדערעוויך אויף דען
 קיאַנקען נייז אויסגעפֿיהרס האַטעט,
 דער בעווענונגלאָזע קאַרעיר דעס אלטען לאַ אן אויף
 דעס ריקען אים בעטטע אויסגעשטרעקט, נאך זיינען בלייבען
 וואנגען אונד דען שטאַרען ענוויכטענען צו אַוטהעלען,
 האַטעט דער טאך שראָן לאַנגע דען לעטצען אַוטהעלען
 פֿאַן איהם געפֿאַרדעט, דיעס וואר יעדאָ נישט נאָני דער
 פֿאַלל; דען נאך בעווענטע זיך דיא ברוסט דעס קיאַנקען
 מיט קראַפט, אלס אָב ער יעצט ערסט אים לעטצען טאָ-
 דעקסאַפּעס לאַנגע, אונד אלס אָב זיינע זעלע יעצט
 ערסט זיך אויס אהרען באַנדען לאַזצואַכען וואַסע.
 אַבער דאס ענוויכט דעס אלטען ביינעס זיך אין
 סאָדען, דאס מיט באַננער ערוואַרונג אונד אַנטשליך
 שפּאַהנערעס בליק יעדעס לעבענצייכען אן איהם בעאַבאַכ-
 טעטע אונד דאכיא פֿאַר שטעיַן אָדער פֿערייע בעכטע אונד

פֿאַרליעטאָן

שמעון המָן (דער גייעהאלו)

— איינע ווארע געשיכטע אויס וואסלנד, —
 (61.טע פֿאַרזעצונג)

זיא, איר האבע טייליד מיט איר, (שפראך דיא
 פרויא ווייטער), זא פיעל טייליד, אלס איהר מיט צעציל-
 ליען געהאט האבט; איר בין זא בארטהערענע געגען איר,
 ווא איהר געגען דען אַנקעל שמען, אירען וואהלטהאפער,
 געוועזען וויר... אבער דעסחאלב בין איר נישט איהעדער
 געקאממען, אפֿעל; איר וואללשע איר נור עטוואס ציינען,
 זעהט דאך איינמאל דורך דאס שליסעללאך, זעהט, וואס
 איר אין דען האנדען האבע אונד וואס איר סהוע!
 נאָכעל לענטע דאס איינע אונזע אן דאס שלאָס,
 אונד דאס ליכט דרויסען וואר, זא קאָנעט ער ציעמליך
 גוט בעמערקען, וואס דיא בעטטלעךן פֿאַהרען,
 דיעזע ענטשטלעטע אין פֿאַמיער אונד זאנטע;
 זעהט איהר דיעזעס דאָקטענע? איהר האבט
 דען אלטען קיאַנקען מאַנן ערמאַרדעט, וויל איהר אין
 טעספֿאַמעטע האַטעט, דאס איר צו זיינעס אונגווערזאָל-
 רעבען איינזעטעט, ער שטאַרן איר נישט פֿריה ענגען -
 נון מיינט איהר וואָהל, דאס מאן איר ערבישעט נישט
 מער ענטשענען קאָנען? איר האבט דאס עטוואס אונזע אן
 אירער שטובע געפֿונדען! דיא הווערערס ווישווען אים
 צוואר אים, אבער זיא קאָנען צום גליק ער דאך לעוען!
 האָט איינמאל!
 אונד נון לאו זיא וואָרס פֿיר וואָרס אונד מיט דיעס-
 ליכער שטימעט: